

ସମନ୍ୱିତ ଉପକୂଳ ପରିଚାଳନା ପ୍ରକଳ୍ପ, ଓଡ଼ିଶା

ସଫଳତା ବିବରଣୀ (୨୦୧୪-୧୫ ଠାରୁ ୨୦୧୮-୧୯)

ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ପରିବେଶ, ଜଙ୍ଗଲ ଓ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ବିଶ୍ୱବ୍ୟାଙ୍କ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର, ଉପକୂଳ ସମ୍ବଳର ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ପରିଚାଳନା ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶର ସଂରକ୍ଷଣ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ । ଏହାର ଫଳ ସ୍ୱରୂପ ସମନ୍ୱିତ ଉପକୂଳ ପରିଚାଳନା ପ୍ରକଳ୍ପ ଏକ ପଥପର୍ଯ୍ୟାୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ଭାବେ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୨୦୧୦ ରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଅଛି । ଓଡ଼ିଶାର ୧୯୬ କି.ମି. ବ୍ୟାପି ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳର ଦୁଇଟି ଭାଗରେ ଯଥା, ଗୋପାଳପୁର ଠାରୁ ଚିଲିକା ଏବଂ ପାରାଦ୍ୱୀପ ଠାରୁ ଧାମରା ମଧ୍ୟରେ ଏହା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ବିଶ୍ୱବ୍ୟାଙ୍କ ପ୍ରଦତ୍ତ ଆର୍ଥିକ ଅନୁଦାନରେ ରାଜ୍ୟ ଜଙ୍ଗଲ ଓ ପରିବେଶ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶାରେ ସମନ୍ୱିତ ଉପକୂଳ ପରିଚାଳନା ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଛି ଓ ଏଥିପାଇଁ ୩୩୪.୮୬ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ରହିଛି । ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ବଳର ସୁରକ୍ଷା, ସମୁଦ୍ର ତଟକ୍ଷୟର ପ୍ରତିରୋଧ, ଉପକୂଳ ବାସିନ୍ଦା ବିଶେଷତଃ ମତ୍ସ୍ୟଜୀବୀ ମାନଙ୍କର ଜୀବିକାର ସ୍ଥାୟୀ ସୁରକ୍ଷା, ପ୍ରଦୂଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ତଟବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରାକୃତିକ ବିକାଶ ଓ ପ୍ରାଚୀନ କିର୍ତ୍ତୀରାଜି ଗୁଡ଼ିକର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଇତ୍ୟାଦି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କର ଜଙ୍ଗଲ ଓ ପରିବେଶ ବିଭାଗ ତଥା ଅନ୍ୟ ସାତଟି ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ଦଶଟି ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସଂସ୍ଥା (ପି.ଇ.ଏ.) ମାନଙ୍କର ମିଳିତ ଉଦ୍ୟମରେ ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି ।

✓ ପେଣ୍ଡରେ ଜିଓ ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ଟ୍ୟୁର୍ ଏୟାଙ୍କମେଣ୍ଟ ସ୍ଥାପନ

- କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାର ପେଣ୍ଡ ନିକଟରେ ତଟବର୍ତ୍ତୀ ଶଯ୍ୟାରେ ଏକ ଜିଓ-ସିନ୍ଥେଟିକ୍ ଟ୍ୟୁର୍ ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ସାମୁଦ୍ରିକ ଲହଡ଼ିରୁ ତଟବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳକୁ କ୍ଷୟ ଓ ବିପ୍ଳାବରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସୁଦୃଢ଼ ଘେରିବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି ।

✓ ପୁରୀ, ଗଞ୍ଜାମ ଓ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାରେ ୧୪ଟି ବତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ ନିର୍ମାଣ

- ମୋଟ ୧୪ଟି ସ୍ଥାନରେ ବତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ ନିର୍ମାଣ ହୋଇସାରିଛି । ଏହି ଆଶ୍ରୟ ସ୍ଥଳୀ ଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ବତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ ପରିଚାଳନା କମିଟିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଛି । ଏହି କମିଟିଗୁଡ଼ିକୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ତାଲିମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି ।
- ପ୍ରକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ସମୟରେ ବତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ ଗୁଡ଼ିକରେ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ମୌଳିକ ଉପକରଣ ଏବଂ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ଆଇ.ସି.ଜେଡ୍.ଏମ୍.ପି. ଯୋଗାଇ ଦେଉଛି ।

✓ ପାରାଦ୍ୱୀପ ଠାରେ ତଟିୟ ପରିବେଶ ପରିଚାଳନା ସଂସ୍ଥାନ ନିର୍ମାଣ

- ପାରାଦ୍ୱୀପ ଅଞ୍ଚଳରେ ତଟୀୟ ପ୍ରଦୁଷଣ ରୋକିବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ତଟୀୟ ପରିବେଶ ପରିଚାଳନା କେନ୍ଦ୍ର (CMCE) ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି । ଏହା ଏକ ପରିବେଶ ଅନୁକୂଳ ଭବନ (Green Building) ଏବଂ ଏଥିରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଓ ମାନବ ସମ୍ବଳ ନିୟୋଜନ କରାଯାଇଛି ।
- ଉପକୂଳ ଜଳରାଶି ତଥା ନଦୀ ଗୁଡ଼ିକର ଜଳ ପରୀକ୍ଷା ନିମିତ୍ତ ଏକ ବ୍ୟବହାରିକ ପୋତ (ସାଗର ଉତ୍ତଳ) ନିୟୋଜିତ କରାଯାଇଛି ଯେଉଁଥିରେ କି ନମୁନା ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି ।
- ଭୁବନେଶ୍ୱର ଠାରେ ଏକ ପରିବେଶ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପରୀକ୍ଷାଗାର ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇ ତଟୀୟ ଜଳର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରାଯାଉଅଛି ।

✓ ଚିଲିକାରେ ଆର୍ଦ୍ରଭୂମି ଗବେଷଣା ଓ ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ର (WRTC) ର ପୁନରୁଦ୍ଧାର, ଗବେଷଣାଗାର ନିମନ୍ତେ ଉପକରଣ ଏବଂ ଉପାଦାନ ଇତ୍ୟାଦିର ଖରିଦ୍, ଜଳର ମାନ ନିରୀକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ।

- ଚନ୍ଦ୍ରାପୁଟ ଠାରେ ଥିବା ଆର୍ଦ୍ରଭୂମି ଗବେଷଣା ଓ ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ର (ଡବ୍ଲୁ.ଆର୍.ଟି.ସି) ର ପୁନରୁଦ୍ଧାର କାମ ଶେଷ ହୋଇ ସାରିଛି ।
- ବିଭିନ୍ନ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସହ ୫ଟି ଗବେଷଣା ଓ ଅନୁଧ୍ୟାନ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇଛି ।
- ଚିଲିକାର ଏକ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ମାଷ୍ଟରପ୍ଲାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଅଛି ।
- ଗବେଷଣାକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ନୂଆ ଛାତ୍ରାବାସ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି ।
- କାଳିଯାଇ ଦ୍ୱୀପର ଉନ୍ନତକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି ।

✓ କତା ଶିକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ମତ୍ସ୍ୟଜୀବୀ ମହିଳାଙ୍କୁ ବିକଳ ଜୀବିକା ଯୋଗାଣ

- ୪୦ଟି ମହିଳା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ (ଏସ୍.ଏଚ୍.ଜି) ଙ୍କର ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇ ସାରିଛି । ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗୁଡ଼ିକ ଆଇ.ସି.ଜେଡ୍.ଏମ୍.ପି. ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାରେ କତା ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦନରେ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ ଅଛନ୍ତି ।
- ୩୭ ଟି ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ଆବର୍ତ୍ତନ ପାଣି ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି ।

- ଗୋଲା, ଗଙ୍ଗାଧରପୁର ଓ ପାର୍ବତୀପୁର ଠାରେ ସାଧାରଣ ସୁବିଧା କେନ୍ଦ୍ର (C.F.C) ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇଯାଇଛି । ସୁବିଧା କେନ୍ଦ୍ର ଯନ୍ତ୍ରପାତି ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଅଛି ଏବଂ ତାହାକୁ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଏସ୍.ଏଚ୍.ଜି ସଦସ୍ୟ ମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି ।
- ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କୁ କଞ୍ଚାମାଲ ଯୋଗାଇବା ଏବଂ ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡ଼ିକର ବଜାରିକରଣ ପାଇଁ ଏକ ଭ୍ରାମ୍ୟମାଣ ଗାଡ଼ି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି ।

✓ ଜୈବ ବିବିଧତାର ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ଇକୋଟୁରିଜମ୍

- ଗୁପ୍ତି ଠାରେ ଗବେଷଣାକାରୀଙ୍କ ଛାତ୍ରାବାସ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇସାରିଛି ।
- ଚକ୍ରଧରପୁରଠାରେ ସାମୁଦ୍ରିକ କଇଁଚ ନିରୀକ୍ଷଣ କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇଛି ଏବଂ ଗବେଷକ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗବେଷଣା ଜାରି ରହିଛି ।
- ଡାଙ୍ଗମାଳ ଠାରେ କୁମ୍ଭୀର ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇଅଛି ।
- ଚିଲିକାର ୫ଟି ସ୍ଥାନରେ ସ୍ଥାୟୀ ଶିବିର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ସାରିଛି ।
- ଷୋହଲଟି ପୋତ (ନୌକା) କୁୟ କରାଯାଇ ଜୈବ ବିବିଧତାର ସୁରକ୍ଷା ତଥା ପରିବେଶ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ପାଇଁ ଭିତର କନିକା, ଚିଲିକା ଓ ରଖିକୁଲ୍ୟା ମୁହାଣରେ ନିୟୋଜିତ କରାଯାଇଛି ।
- ଚିନଟିରି ଓ ଦୋବନ୍ଧିଠାରେ ସ୍ଥାୟୀ ଶିବିର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି ।
- ଲୁଣା ଜଙ୍ଗଲରେ ଚାରା ରୋପଣ ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଉଥିବା ୧୬୮ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଚାରା ରୋପଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇସାରିଛି । ଏଥିସହିତ ୬୦ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଲୁଣା ଜଙ୍ଗଲ ଚାରା ରୋପଣ ଫାଇଲିନ୍ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ପୁରୀ ଓ ରାଜନଗର ରେ କରାଯାଇଅଛି ।
- ହୁକିଟୋଲାର ପୁନରୁଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟ ଇନ୍ଟାକ୍ ସଂପ୍ଳା ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଅଛି ।
- ଦୁଇଟି ଦୃତଗାମୀ ସମୁଦ୍ରିକ ପୋତ ଅଲିଭ୍ ରିଭ୍ଲେ କଇଁଚ ମାନଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ତଥା ସାମୁଦ୍ରିକ ଜୈବ ବିବିଧତାର ସୁରକ୍ଷା ନିମିତ୍ତ ଶାସନପେଟା (ରାଜନଗର) ଠାରେ ନିୟୋଜିତ କରାଯାଇଛି ।

- ✓ ପରିବେଶ ଓ ସାମୁଦ୍ରିକ ସଂରକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯୋଗୁଁ ମାଛ ଧରିବା ପାଇଁ ଜାରି କଟକଣା ଦ୍ୱାରା ଆର୍ଥିକ ଭାବେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିବା ମତ୍ସ୍ୟଜୀବୀମାନଙ୍କୁ ବିକଳ ଜୀବନ - ଜୀବିକା ପ୍ରଦାନ
  - ମତ୍ସ୍ୟ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ୬୦୦ଟି ଯାକ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ସାରିଛି ଏବଂ ସେମାନେ ତାଙ୍କର ବିକଳ ଜୀବିକାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି ।
  - ଓଡ଼ିଶା ଜୀବିକା ମିଶନ ସହ ସମନ୍ୱିତ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ଏବଂ ପୁରୀ ଓ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାରେ ୧୦ଟି ଉତ୍ପାଦକ ଦଳ ଗଠନ କରାଯାଇଛି ।

- ✓ ଚିଲିକା ହ୍ରଦର ମାଛଧରାଳୀଙ୍କ ଜୀବନଜୀବିକା ପାଇଁ ପରିବେଶ ପର୍ଯ୍ୟଟନର ବିକାଶ-
  - ବରକୁଳ, ଗବକୁଣ୍ଡ, ମିର୍ଜାପୁର, ଗଙ୍ଗାଧରପୁର ଏବଂ ବନମାଳୀପୁରପାଟଣାରେ ପରିବେଶ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ର ବିକାଶ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ବିକାଶ କାରଯାଇଅଛି ଏବଂ ଏହାର ରକ୍ଷଣ ବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ପରିବେଶ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ସମିତିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଅଛି ।
  - ଏହି ପରିବେଶ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଗୁଡ଼ିକର ସୁପରିଚାଳନା ପାଇଁ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ପ୍ଲାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ।

- ✓ ପାରାଦ୍ୱୀପ ଠାରେ କଠିନ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପରିଚାଳନା ବ୍ୟବସ୍ଥା
  - ପାରାଦ୍ୱୀପରେ ପାଞ୍ଚ ଟନ୍ ବିଶିଷ୍ଟ ପାଞ୍ଚଗୋଟି ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣ ନିମିତ୍ତ ଉପଲବ୍ଧି ପ୍ରଣାଳୀ (procurement process) ଚାଲୁରହିଛି ।
  - ମୁଖ୍ୟ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୋଡ୍‌ଏ ଏକର ଜମି ଉପରେ ପାଟେରୀ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ପି.ପି.ଏଲ୍. ମୁଖ୍ୟ ରାସ୍ତାରୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଜମିକୁ ଏକ ସବୁଦିନିଆ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇଛି ।

- ✓ ଐତିହାସିକ ସ୍ଥାନର ସଂରକ୍ଷଣ
  - ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ପେଣ୍ଠ, ଭାବକୁଣ୍ଡଲେଶ୍ୱର ମନ୍ଦିର ମାଣିକପାଟଣା, ହରିହରଦେବ ମନ୍ଦିର ନଇରି, ହରଚଣ୍ଡୀ ମନ୍ଦିର ବାଲିହରଚଣ୍ଡୀ, ଗଞ୍ଜାମ ଦୁର୍ଗ, ବ୍ରିଟିଶ ସିମେଟ୍ରି ଗଞ୍ଜାମରେ ଓ ବଟେଶ୍ୱର ମନ୍ଦିର କର୍ଣ୍ଣାଧାର ନିର୍ମାଣଧ୍ୱନ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି ।
  - ପାଞ୍ଚଟି ସ୍ଥାନରେ ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି ।
  - ଚାରୋଟି ସ୍ଥାନରେ ରାସାୟନିକ ସଂରକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି ।

✓ ସମନ୍ୱିତ ଉପକୂଳ ଅଞ୍ଚଳ ପରିଚାଳନା ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତି

- ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ଦ୍ୱାରା ଗୋପାଳପୁର ଠାରୁ ଚିଲିକା ଏବଂ ପାରାଦ୍ୱୀପ ଠାରୁ ଧାମରା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଞ୍ଚଳର ସମନ୍ୱିତ ଉପକୂଳ କ୍ଷେତ୍ର ପରିଚାଳନା ଯୋଜନା (ICZM Plan) ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ଏତଦବ୍ୟତୀତ ଏକ ତଟୀୟ ପରିଚାଳନା ଯୋଜନା (Shoreline Management Plan) ଆର୍.ସି.ପି.ଏସ୍. (R.C.P.S) ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ ସମଗ୍ର ଓଡ଼ିଶା ତଟ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଅଛି ।

✓ ବେସରକାରୀ ସଂସ୍ଥା ମାଧ୍ୟମରେ ଗୋଷ୍ଠୀ ସଂଚାଳିତ ଲୁଣାଜଙ୍ଗଲ ବନୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ

- ପୁରୀ ଓ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାରେ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଲୁଣାଜଙ୍ଗଲ ବନୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଦ୍ୱାରାନ୍ୱିତ କରିବା ପାଇଁ ଓ ଗୋଷ୍ଠୀଗତ ଭାଗିଦାରୀକୁ ସକ୍ରୀୟ କରିବା ପାଇଁ ବେସରକାରୀ ସଂସ୍ଥା ମାଧ୍ୟମରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ବ୍ୟାପକ କରାଯାଇଛି । ଏହାମଧ୍ୟରେ ୯୪.୬୩ ହେକ୍ଟର ଲୁଣାଜଙ୍ଗଲ ବନୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି ।